

Dramaturgie českých rádií 2. díl

Jak je to s hudbou domácích autorů v českém éteru? V druhém díle série rozhovorů s hudebními dramaturgy veřejnoprávního a soukromého rozhlasového vysílání odpovídá hudební dramaturg regionálních studií ČRo Petr Vacek a hudební dramaturg sítě rádií Kiss Jan Foltýn.

PŘIPRAVIL: ZDENĚK NEDVĚD

ODPOVÍDAL: PETR VACEK, JAN FOLTÝN

Foto: Khalil Bazibak

Petr Vacek — ČRo regiony

Kolik hudby českých autorů v % vyjádření vysíláte? (Slovensko = zahraničí)

Troufám si tvrdit, že regionální stanice ČRo hrají nejvíce české muziky, aktuálně se pohybujeme cca na 75 % české hudební produkce. Do toho započítávám i písničky slovenské, které se z hlediska historického vývoje vyvíjely souběžně s českými, lidé je znají a rozumí textovému sdělení.

Jaké je žánrové složení portfolia, rozlišujete obsahově denní a noční vysílání?

Co se žánrů týče, je regionální vysílání ČRo velmi pestré,

převažuje samozřejmě pop a country. Vedle toho ovšem nabízíme i dechovku, která má silnou tradici především na jihu a západě Čech, v Brně a v Ostravě. Silnou tradici má na některých regionálních stanicích i folklor (Brno, Ostrava, Pízeň). Dechovku i folklor vysíláme ale pouze v rámci specializovaných hudebních pořadů, a to v podvečerních časech.

Denní a noční vysílání neodlišujeme, nehoníme vysílací kvóty české hudby ve večerních časech.

Jaký je váš názor na povinné kvóty (Slovensko, Francie...)?

Myslím, že je to nesmysl. Tuto etapu vývoje máme, doufám, dávno za sebou, stačí si vzpomenout na vysílání před rokem 1989. Totální přehlížení zahraniční hudby v médiích způsobovalo v mnoha případech prohloubení nezájmu o českou hudbu a zvýšení zájmu o zahraniční hudební produkci. Ne nadarmo se říká, že zakazované je největší krajíc. Ve finále tedy kvóty podle mého názoru české hudbě ve zmiňovaném období spíše ublížily. Navíc kvóty chápu jako způsob příkazu a ptám se: Chceme lidem přikazovat, co mají poslouchat? Nenecháme to spíše na nich?

Je rozdíl v obsahu portfolia u soukromých rozhlasových stanic a veřejnoprávního rozhlasu, a pokud ano, jaký?

Skoro žádný. Na jedné straně existuje publikum, na straně druhé obrovská nabídka hudby. Oba sektory — veřejnoprávní i soukromý — mají vymezený nějaký manipulační prostor, záleží na tom, jakým způsobem se v něm pohybují, na kterou

skupinu posluchačské obce cílí, jaká je strategie a filozofie stanice...

Jaké jsou požadavky na zařazení skladby do vysílání a do prvoplánové rotace? Jaký je oficiální postup — komu má autor nebo producent adresovat nabídku?

V případě regionálních stanic platí, že tím, co rozhoduje o zařazení písničky do vysílání, je její posluchačská oblíbenost, která se zjišťuje hudebním testováním, a svou roli hraje i schopnost skladby zapadnout do „zvukovosti“ stanice.

O tom, zda se skladba ve vysílání objeví, rozhoduje v konečné fázi hudební dramaturg. Ve finále jde zejména o to, strejtn se danou písničkou do nastaveného formátu stanice.

Je tvorba českých autorů konkurenceschopná?

Pokud beru v úvahu pouze český trh, pak jsem přesvědčen, že česká tvorba je konkurenceschopná. Neustálý hlad po českých písničkách je pro naše území signifikantní. Pro naše autory je to bezesporu dobrá výchozí pozice. Záleží jen na nich, jak se se silnou konkurencí poperou.

Jak probíhá vzorkování/testy? Kdo je oslovován a v jakém množství? Mění se složení respondentů?

Hudební testování probíhá u regionálních

Plzeň Český rozhlas

stanic ČRo 2x ročně — na jaře a na podzim, a to v různých místech republiky. Pro každé testování připravujeme baterii 600 písniček. Samotné testování je pak záležitostí specializované agentury, která pracuje na základě zadání ČRo. Ke každé testované skladbě tedy máme zřetelné podklady, které jednoznačně říkají, co si o ní posluchači myslí. To je silný signál k jejímu zařazení do vysílání, či vyřazení z něj.

Jak byste vyvrátil mýtus „hrajeme jen známé skladby (hity)“? Novinky přece nemohou být známé, hity z nich vytvoří právě jen zařazení do vysílání.

V každém případě je velmi důležité přihlížet k většinové věkové struktuře posluchačské obce dané stanice. Pak je otázka, zda posluchači dané stanice po novinkách opravdu tolik touží. Z vlastní zkušenosti vím, že starší posluchačskou generaci novinky primárně příliš nezajímají. Mnozí ani nevědí, že nějakou novou písničku ve vysílání právě slyšeli. Jinak řečeno, pokud je písnička dobrá, svou cestu k posluchači si určitě najde, na jejím stáří nezáleží.

Pokud beru v úvahu pouze český trh, pak jsem přesvědčen, že česká tvorba je konkurenceschopná.

Zařazujete do vysílání instrumentální skladby?

Do vysílání zařazujeme i všeobecně známé instrumentální skladby. Není jich ale mnoho.

Proč se již mnoho let objevují ve vysílání stejné skladby v hlavní rotaci?

Koupili byste si v pekárně pečivo, které vám nechutná? Nebo šli byste do autosalonu pro auto, které se všeobecně, ani vám, nelíbí, a vy si ho koupíte jenom proto, abyste měli pocit, že se něčím odlišujete? A s písničkami je to úplně stejné... ☒

Jan Foltýn — Kiss

Kolik hudby českých autorů v % vyjádření vysíláte (Slovensko = zahraničí)?

V portfoliu naší firmy Radio United Broadcasting, pod kterou spadají i rádia Kiss, máme několik dalších žánrových stanic, které se vzájemně doplňují. Rádio specializující se na českou tvorbu u nás také najdete. Každopádně momentálně je podíl české a slovenské hudby na rádiích Kiss zhruba 10–20 %. Toto číslo se ovšem neustále mění dle tvorby českých a slovenských autorů.

Jaké je žánrové složení portfolia, rozlišujete obsahově denní a noční vysílání?

Žánrové složení se pohybuje od popu přes dance s malým přesahem k rockové

muzice. Co se týká toho, zda rozlišujeme denní a noční vysílání, žádný výrazný rozdíl v programu nemáme. Možná jen jeden nepatrný, a to ten, že mimo hlavní vysílací čas se dostanou i písně nové, méně známé, které se časem dostanou tzv. pod kůži, zapadají do našeho formátu a po nějaké době se stejně dostanou do hlavního času. Navíc večer dáváme větší prostor tzv. hudebním speciálům, které si u nás nachází své věrné posluchače.

Jaký je váš názor na povinné kvóty (Slovensko, Francie...)?

Myslím, že podobných nařízení jsme tady v minulosti měli dost a nikam to moc smysluplně nevedlo. Jak už jsem se zmínil, pokud budou mít autoři spoustu skvělé muziky, která bude zapadat do našeho formátu,

Foto: archiv autora

budeme i my podporovat více naší tvorby. A věřte mi, že i já, jako autor stojící za ta-nečním projektem Digital Fever, bych byl nadšen.

Je rozdíl v obsahu portfolia u soukro-mých rozhlasových stanic a veřejnopráv-ního rozhlasu, a pokud ano, jaký?

Pokud nebudu řešit holý fakt, že veřejno-právní rozhlas ladí lidé především díky vět-šímu počtu informací, a budu řešit pouze hudební obsah, tak i přístup veřejnopráv-ního hudebního dramaturga by měl být v podstatě stejný. Tedy dodržovat určitá pravidla a jít naproti posluchači s ohledem na formát a strategii rádia.

Jaké jsou požadavky na zařazení sklad-by do vysílání a do prvoplánové rotace? Jaký je oficiální postup — komu má autor nebo producent adresovat nabídku?

Skladbu zařadíme do vysílání za několika podmínek:

1. Musí vyhovovat formátu rádia. Pokud např. kapela hraje metalovou muziku, a do formátu rádií Kiss se tím pádem nehodí, tak ji sice nezařadíme do vysílání, ale rádi ji doporučíme na naši jinou žánrovou stanici, kde by si posluchače našla.
2. Musí mít určitý potenciál.
3. Naše cílová skupina se prostřednictvím testů shodne, že zrovna tuto píseň chce ve vysílání slyšet častěji.

Pokud si autor myslí, že by se skladba hodila do formátu a má určitý potenciál, tak by nahrávku měl adresovat přímo hudebnímu dramaturgovi nebo programovému řediteli, což se stává častěji, a ten pak nahrávku předposílá dál.

Je tvorba českých autorů konkurenceschopná?

Ano, myslím si, že je konkurenceschopná. I když je procento hudebního zastoupení české tvorby podstatně menší než u zahraniční. Alespoň co se komerční muziky týče. Mám pocit, že se autoři i velké vydavatelské firmy příliš soustřeďují pouze na náš trh a vlastně se ani nesnaží tuto muziku do zahraničí prosadit. Což je určitě škoda.

Ano, myslím si, že je konkurenceschopná. I když je procento hudebního zastoupení české tvorby podstatně menší než u zahraniční.

Jak probíhá vzorkování/testy? Kdo je osloven a v jakém množství? Mění se složení respondentů?

Pochopitelně že i nám v naší skupině Radio United Broadcasting jde primárně o posluchače a chceme hrát písničky, které se naší cílové skupině líbí. Proto i my děláme pravidelné hudební testy. O tom, zda bude song zařazen do playlistu, sice primárně rozhoduje hudební dramaturg či určitá strategie rádia, ale o tom, jestli se bude song hrát i po určitém počtu odehrání, rozhodují tyto testy. Testujeme nejenom na našich posluchačích, a to hned v několika regionech, ale také zadáváme testy nezávislé firmě zabývající se průzkumem hudby. Tato firma testuje písničky i na rozdílném vzorku respondentů. Po výstupech už je to zařazení

velmi jednoduché. Pokud song vytestuje, tak ho hrajeme, pokud ne, jde nekompromisně z playlistu pryč.

Jak byste vyvrátil mýtus „hrajeme jen známé skladby (hity)“? Novinky přece nemohou být známé, hity z nich vytvoří právě jen zařazení do vysílání.

Podle mého názoru to je nesmysl. Po delším poslechu se sice může píseň o něco více zalíbit, ale píseň se stane známou a hitovou díky tomu, jak ji autoři vytvořili. Pokud je dobrá, lidem se bude líbit, bude se hrát a bude z toho hit. Potom už je úplně jedno, jestli song vybočuje z formátu rádia. Prostě tu píseň budou hrát všichni, protože se sama dostane pod kůži v podstatě všem a všechna rádia budou chtít mít podobnou píseň ve svém playlistu. Viz v poslední době zpěvačka Adele. Píseň se prostě zalíbila, a díky tomu jde o obrovský hit. Dalším a dalším přehráváním písně, která není dobrá, se vám stejně nezačne líbit víc.

Zařazujete do vysílání instrumentální skladby?

Nějaké skladby instrumentálního rázu v playlistu máme, ale nedosahujeme ani jednoho procenta. Netvrdím, že by se našim posluchačům písně bez zpěvu nelíbily, ale přece jen nedosahují takové popularity jako písně se zpěvem.

Proč se již mnoho let objevují ve vysílání stejné skladby v hlavní rotaci?

Ano, i na rádiích Kiss hrajeme písně starší, které neustále s obměnami rotují v menších rotacích. Tyto skladby ovšem pravidelně testujeme nezávislou agenturou. Nenecháváme to pouze na intuici hudebních dramaturgů, která může být mnohdy zkreslující, ale opět nám jde především o názor běžného posluchače. Realita je taková, že nových skladeb, které by se nám zvukově hodily, už moc nevzniká, takže vycházíme z toho, co už bylo vyprodukováno v minulosti. Je to pro nás navíc o to těžší, protože formát rádia striktně dodržujeme, aby se naše stanice vzájemně doplňovaly. Rádia Kiss se sice zaměřují především na mladší cílovou skupinu s lehkým přesahem, ale neustále hledáme i ve starších hudebních vodách, aby si na své přišli i starší posluchači. Jsme pochopitelně rádi za každý nově objevený starší song. ☑